

CARTA DOMINICAL

1 DE NOVEMBRE DE 2020

RESSÒ DE LA PARAULA

Fraternitat possible? (I)

Les primeres paraules de l'encíclica del papa Francesc, *Fratelli tutti*, em resulten d'una extraordinària importància. Tenen un to personal que ens suggereix l'inici d'una conversa o d'una xerrada. Ens hi explica l'experiència que li va suggerir la idea d'escriure una carta sobre la fraternitat universal. Precisament sobre “la fraternitat oberta a tots els éssers humans”.

Aquesta experiència va ser, d'una banda, la trobada recent amb el Gran Imam Ah-mad Al-Tayyeb, a Abu Dhabi. Aquesta trobada va donar lloc a la solemne declaració d'un principi compartit pels signants: que Déu “ha creat tots els éssers humans iguals en els drets, els deures i la dignitat, i els ha cridat a conviure com a germans entre ells”. D'altra banda, potser estimulat per aquesta relació amb el món musulmà, li va venir a la ment el testimoniatge de qui sempre ha estat el seu gran inspirador, sant Francesc d'Assís, apòstol de la fraternitat.

Precisament el Papa cita (nota n. 4) un passatge de la vida de sant Francesc, segons la narració realitzada pel gran especialista en espiritualitat franciscana, Eloi Leclerc, en el seu llibre *Exili i tendresa*. És la trobada del sant amb el sultà Melik-el-Kamil en ple setge dels croats a la fortalesa de Damietta, al costat de la desembocadura del Nil (“era l'any 1219, després de la vinguda *del dolç Senyor* a la terra”).

Aquest llibre i aquesta escena en concret, em van impressionar quan el vaig llegir per primera vegada fa anys. La meva impressió responia a una inquietud que llavors despertava en mi grans interrogants sobre la fraternitat universal. Avui aquests interrogants segueixen vius. En poques paraules, podem dir que, tot compartint l'intens desig i la urgència d'aconseguir aquesta fraternitat, resten obertes preguntes fonamentals: és possible?; com pot ser-ho?; en què es fonamenta?; quin motiu pot estimular a tothom a afavorir-la?

El Papa incorpora unes paraules del llibre d'Eloi Leclerc, que no he aconseguit trobar en el text (potser perquè fa servir una edició diferent): “Només l'home, diu, que accepta acostar-se als altres en el seu moviment propi, no per a retenir-los en el seu, sinó per a ajudar-los a ser més ells mateixos, es fa realment pare”. Què signifiquen aquestes paraules? Segons la narració, sant Francesc no tenia cap més objectiu sinó el d'anunciar Jesucrist al sultà perquè es convertís, cregués, i així participés de l'amor que ens porta la pau, renunciant a la violència i la guerra. Es va presentar amb tota la seva pobresa i feblesa davant el sultà. Aquest, en veure la manera com el sant testificava la seva fe en Crist, la seva transparència, el seu estil autèntic, la seva senzillesa i pobresa, es va veure encisat i va arribar a sentir per ell una profunda simpatia. Tot i així va replicar, plantejant-li la gran qüestió: “Si és així, com és que els cristians lluiten contra nosaltres i, portats pel seu afany de poder i domini, no s'avenen a negociar?” Amb rostre profundament trist, va respondre el sant:

“Senyor, l'Amor no és estimat; l'Amor, en aquest món, continua estant crucificat”.

San Francesc no va cedir a entrar en discussions teològiques. No volia vèncer, sinó només testificar. Per això, en la seva segona trobada amb el sultà i la seva cort, es va mostrar disposat a passar la prova del foc, com a testimoniatge martirial. Naturalment ningú no estava disposat a acompanyar-lo, però el sultà li va oferir nombrosos i rics regals, que el sant va rebutjar amablement...

Tornant al campament, sant Francesc va dir al seu acompanyant, el germà Il·luminat: “El Senyor no ha volgut la nostra vida. No hem estat trobats dignes de sofrir pel seu nom”. El seu intent d'anunciar la fe, que fructificaria en la fraternitat i la pau, havia fracassat.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat